

השירה ותורת השיר

הרים קצו [3, ה, 3] [101, 101] (1923) (33:10) (189 1107 1107)

הרים יאייב (גשי, ג' פ"ג)

צלם, אנכי די' אלהיך... לא תעשה לך פסלי.
 ואי צלם אלהים? ואיה האדם אשר בצלמו עשאו?
 האדם רוצה נוף ודמות הגוף, האדם רוצה לראות את הקולות.
 על כן - ויתפרקו כל העם: ענל! ענל!
 לי תוחבים תמיד: יהדות! יהדות! בני נביאים אנו, והוון הנביאים -
 דברי הוא ולא צלם, לכל היותר: בחינת, משל למה הרבר רוסהי,
 לשבר את האון, והעקר? העקר הוא, הרעיון המוסרי, הנטשל.
 אך את הרעיונותי, סוף-סוף, מכניסים אל, סחסן הגרוטותי של
 האנושיות, היום או סחרתים, ואת הפסילים אנו הופרים ומציאים מתוך
 האדמה. כי הצלם של הרעיון הוא הנצחי, הפרצוף, סבר הפנים.
 המוסר-השכלי של, המלך לירי כבר חדל טוטן לחיות בשבילנו,
 אך קלסתר פניו של המלך הוקן בשעת הסערה ילונג תמיד, וזה כחה
 של דרסה שכלי תשמישה צלם: נוף ודמות הגוף.
 כי הצלם מסר צף את הרברים,
 והליריקה? זו הליריקה הערשילאית שנתלבשה בטלים (אחת היא
 אם בטנהוצות, כשלמות נסיכות-או פשוטות כשל הרוטיות) - שוב אינה
 פועלת עלינו, נטל הברק והראשון, נשחקה המטבע, אין קרדיט למלה
 בלי, נכסו צאן ברולי, בלי גוש, בלי קרקע: בלי צלם...
 - עצב אני... לפי סתעמף ביטני... וכו...
 ונרמה לי, כאילו טורה לפני המטורר ונשבע בהן צרקו ובחיי
 ראשו, כי כנים רברוי: - חי די כי עצב אני!
 אבל אינני טאסין, אני רוצה לראות את הקולות,
 כי משששת היא הליריקה המלולית הזאת, ספיריטיסטית היא,
 נורמטינית; כי בשר אין לה,
 בשם הספורש אין בראים עולמות אפילו של רגשים, גם את הלכיר
 הנפש צריך למסל משיש של סלים, כי השירה היא - סקולפסורה
 דינסית; הפסילים מתנועעים כאן, משטיעים קול, וההעויות של הפרצוף,
 ולא הההי והההי, הן המביעות לנו רחשי הלב.

המליצה, כל ספרת - תחילתה רונמא וסופה הרנל: הרונמא נוטלת
 ממנה את התמימות האמהית, את הסבר פנים יפות, אבל
 משאירה היא ככיו את הספוק הקר של, קיום מצוותי.
 בא ההרנל ומושבה אל אחרי הפירים, לחסם את אבריה הישישים
 ולסרג שם עקבי פוזמקאות בלים.
 המליצה הרלה מהיות רונמא - המליצה מפהקת כבר,
 עוד מהפילים הכירים שהוסקו מאתסול חם פושר, והסבה מנמנת,
 ורק חתול כרד שחוק בצנפת החושים הסתגוללת,
 המלה נכנעת, מוחלת על כבודה, המלה אינה רוצה לצאת לחמשי;
 אהבתי את ארוננו!
 ולכן רצעו את אוניה כמרצע אל המוזהה.
 וכשאתם נהנים: צרופי סלים! אסוציניות! רואה אני: המליצה
 השחילה חוש אפור בחוריו אוניהן הרצועות של סלים-שפחות ולסחרחות של
 שעבוד תרותן.
 המליצה - עכרות היא,
 המלה היה בחסד האסוציניה, וכל צרוף - תעורת הכשר בצרו:
 הרמביבי...

המלה (כשלטון המליצה של הלשון) - כאשה (כשלטון הסטריארכלי
 של החברה) אינה בת-חורין: ברשות בעלה היא תלויה וסמוכה על שלהנו.
 ועוד: חיי משפחה, שיש בהם התקשרות-הולין, תמיד מנולים את
 הנאה שבאהבה: מכניסים פרוהי, ואחרי ליל-לילות באה ההתמכחות,
 טרדנו: אהבה חפשיה! נשואין אורחיים!
 והמליצה שלנו - בת ישראל כשרה וצנועה, ספרת בירה: הוונג
 מן השמים הוא, כדת משה וישראל, וארשתוך לי לעולם.
 פרוצה האמנות וסתרויה:
 - הנני מלה שלונית-אלמונית אסופית, סמורת, ערומה ויחסה -
 אך נאה.

ובן זונה, פלוגי אלמוני מן האספסוף, יענה:
 - מה לי אבא? מי לי אבא? יש לי משלי רב סהר!
 נשואין אורחיים, אהבה חפשיה בין-סלים - בלי שרוכיסמנון בלי
 יחסי-אבות ונדוניה של אסוציניות, והעיקר: בלי חסה וקרושין! יותר
 מדי טהרת-משפחה בלשוננו!
 כל צרוף-סלים - התמטרת הפקר, כלולות-ליל-אחר,
 ואחרי - יתפרדו להם הנאהבים-אם לבם גם זה בנה-בונפם יצאו
 בלי נטרפטורין, חפשיים ונאים לכלולות מלה! כי לא תהינה עוד סלים
 עגונות ונרושות וזונות.
 זה הכלל: חרות, וזוג לשעה שעלה יפה,
 סלחנה ברונמא, כדי להסנע סהרנל.

if they can't stand each other any more they shall depart single
 אם הם לא יוכלו לעמוד אחד עם השני יותר יחלפו בודדים

השקפה 317

ולשיא נחתמו הנבולות הקטנים בתורת הספרות: אפיקה, ליריקה...
האמנות החדשה מתלכדת לבשל גם את המעצרות הנרוליים - רוצים
הסקולפטורה והציור בתנועה בקול. והמוסיקה בתמונה בצבע. והמלה -
בצלם.

321 322 323

אך צריך להבחין בין דמות ודמוי. בין צלם והשוואה: בין התמונה
הסתולוגית והכסוי הספרותי, הריטורי.

המטפורה הספרותית, שרק אמצעי אמנותי היא. סתם נורה שהיא.
ולא פרי התגלות דתית, חזון - צאצאת המליצה היא. בחינת: לא
היה ולא נברא אלא משל היה.

הסופר יודע, אבל אינו רואה, יודע הסופר כי השקיעה,
באשר אדומה היא, הרי יש בה כדי להרמות לשרפה. אבל אין הוא
רואה כאן את הלהב ראייה ממש, עד כדי פחד להושיט יד ולנגע בו
פן יכזה.

התמונה אצלו אינה אלא נלגול ספרותי, כלומר: השאלה בלתי
מחויבת, פרי הסתכלות פיוטית ועמידה סן הצד, - ולא חזון, ולא התרשמות
של קרטון, של מאטין.

כי צריכה אמורה, צריכה הרגשה אלולית הסעלה את המטפורה
לירי צלם, לירי סמל, לירי יצור סתולוגי.

מטורף שנתקעה, משונעת בלבו, כי מזוכית קרין, - צוער תמיד
במסיפה ובוהירות, פן ינקה וישבר לרסיסים.

הנה כי כן צריכה להיות התמונה הפיוטית: משונעת, אלולית.
מחויבת, בחינת: פשוטו כמשמעו, או כמו שהחסידים רגילים לומר:
כפעל משי.

אשר לרעיון - לא איכפת לי, אין אדם חי סרעיונות.
ואשר להרגשה, להתרשמות (לא בשל תכנם האקדימי של המושגים,
כי אם בשל טהותם האנושית הנרולה) - הנה משבח אני את הענלי יותר

סאשר את הלווחות וסוף-סוף אף משה לא נחה דעתו עליו עד אשר
ראה את אלהיו לפחות סאחוריו.
כי רוצה אדם בנוף, בצלם.

א. ש.

תשרי

אכן אני פיטון. לכן כל-כף עצוב
שירי האחרון כמימים ימימה.
הבן הלה (לאון) הבן רוצה לשוב
אל שיר-הערש אבא-אמא.

מי יאסף עליהם ביצר המסתוז
הה מי יכפיב לי פה התכלת שהועמהז
על אלה נהלים רפסדתי לשוא
כגביר שהעני דברות-ימי אי-שמה.

מי ירעאל אל דני. נפשי השכולה
אי אנה לכת עוד מסתם עד הוגולולו.
שאני המחרו: לא לי ההלולה
עת ליליות סביב רקוד-אתנן יחולו.

אין תמרוקי-מלים בצקלוני הדל
לסוף מנגינותי כמו בהרמון פילגש.
שמטו התלילים כי צמלקם לאל
הה כלי-זמר עלובים רוכלי-סומון-ורגשו

ידעתי כי כל זב יריר לצון עלי:
"ראו: הנה שמשון. עמה - עני בפתחו!"

הבנו לכל כזב העט באללי
ככלב פשוט שפתיים על כל נתח.

אל שוק-המקולין לא רצתי מעורי
כשכש בונב-שירים לעצם המשלכות.
ידעתי: יש חלין יש לחם שה וגדי
ולא יחמק פיטון מעצב השלכת.

"הה לך-לך אדם אל משפנות-הסתו
בדרך המכאוב עד באכה שגעונה!"
אמרו לי: האמנם רפסדתי לשוא
דברות-מנגינותי לשם ולא תבאנה?

כבר מדפק חשון. הבן כבר לא ישוב
אל אי-לי-לו-לי אבא-אמא!
אכן אני פיטון. לכן כל כף עצוב
שירי האחרון - כמימים ימימה.